

Tisková zpráva (16. 11. 2011)

Projekt „Bioškoly“ představuje výsledky dvouapůletého úsilí odzkoušet systém využití potravin v kvalitě BIO ve školním stravování • Přínos i bariéry jejich uplatnění ve stravě dětí mapovala celostátní konference, nabízející téma k diskuzi i politikům a celé společnosti

Model zásobování biopotravinami přijaly školy (snadněji soukromé), kde nechybí zápal - v čase krize je však pokrok menší, než se čekalo

„Přínos v obohacení školního stravování o biopotraviny byl oproti očekávání jen poloviční - přestože stanovené parametry výsledků byly v zásadě naplněny (36 podchycených škol a školek pravidelně zařazuje BIO do jídelníčků). Rodiče školáků a předškoláků nesehrávají v prosazování modernějších a zdravějších výživových trendů potřebnou roli hybatele (s výjimkou těch kolem soukromých či na zdravější životní styl přímo zaměřených školek). Naléhavě se ukazuje potřeba vzdělávání dětí, ale i pracovníků školních jídelen v otázkách zdravé výživy. Ze čtyř modelových krajů se BIO v jídelničkách více prosadilo jen u Středočechů a v Praze, v kraji královéhradeckém a jihomoravském jen ojediněle. Tržby producentů biopotravin od škol, coby perspektivních odbytových míst lokální produkce, zůstaly - patrně nejen vinou krize - hluboce za očekáváním...“

S takovými hlavními závěry dnes ústy svého ředitele **Otakara Jiráňka** představila výsledky končícího projektu „**Bioškoly - zavádění biopotravin do škol a předškolních zařízení**“ společnost Country Life, přední tuzemský výrobce a distributor zdravé výživy a potravin v biokvalitě. Jako realizátor projektu vzešlý z veřejné soutěže Ministerstva zemědělství ČR si vytkl **cíl vytvořit a odzkoušet modelový distribuční řetězec**, který školám usnadní přímý odběr biopotravin. Zavázal se též, že s **dvaceti dalšími českými bioproducenty bude dodávat produkty do nejméně 20 školních stravovacích zařízení ve čtyřech krajích** (v Praze, Středočeském, Královéhradeckém a Jihomoravském kraji), přičemž by mělo využívání biopotravin na jídelničkách dosáhnout podílu **10 %**.

Smluvním školkám a základním i středním školám projekt nabízel komplexní logistické zajištění dodávek surovin a potravin od domácích bioročníků a biovýrobců včetně širokého marketingového a poradenského servisu. Nabídku spol. Country Life a jejich dodavatelů, zaměřenou na rostlinnou a mléčnou stravu, doplňovala spol. Biopark, orientovaná na masnou produkci. Občanské sdružení PRO-BIO LIGA, pak garantovalo informačně-výchovné výstupy, mezi něž patřily semináře, kulaté stoly, školní biojarmarky i exkurze na ekofarmy a k producentům biopotravin.

Celkem se uskutečnilo 40 akcí, jichž se zúčastnilo přes tři tisíce lidí. Nejčastější byly exkurze na ekofarmu (16), přičemž ekosedláky tak navštívilo na 800 dětí i dospělých. Školních biojarmarků se uskutečnilo 11 za účasti více než 1700 osob. Šestkrát se konal informační seminář, pětkrát Den otevřených vrat u bioproducentů, dvakrát k šíření myšlenky posloužily infostánky při konferencích o výživě. **O tyto akce projeví největší zájem školy Středočechů (17), následovala Praha (14), jižní Morava (6) a Královéhradecký kraj (3).**

Kuchařkám spolupracujících školních jídelen byly určeny i **kurzy vaření**, jichž přímo v kuchyních škol a školek uspořádal Country Life za asistence svého specializovaného kuchaře 51, krom toho jim 65x byly poskytnuty technické konzultace. I těchto možností nejvíce využily středočeské školy.

Mezi zapojenými školami dnes najdeme takové, kde je podíl biopotravin výrazný - **např. u soukromých: 70 % u MŠ Landie v Říčanech, 50 % u MŠ Semínko v Praze 10, ale i takové, kde se podíl pohybuje v jednotkách procent, což v průměru představuje zhruba podíl 10 %**. Z větších základních škol mohou inspirovat např. ve všech ZŠ Prahy 10, kde poslední čtvrtek v měsíci nabízejí jídlo z biopotravin, nebo v ZŠ Mládí ve Stodůlkách v Praze 13, kde vaří z biopotravin jednou každý týden, kdy se BIO objevuje ve třech nabízených obědech. Jiné školy z biosurovin průběžně vaří nejrůznější pokrmy.

Výstupy i akce projektu směřovaly ke všem cílovým skupinám, jimiž jsou rodiče, zřizovatelé a ředitelé škol i pracovníci školních stravoven, ale i dodavatelé biopotravin. Smyslem totiž bylo i zvýšit povědomí o přínosech ekologického hospodaření a posilovat lokální vztahy škol s těmi, kdo jim „potravinu bez chemie“ dodávají či nabízejí.

Projektem chtělo MZe ČR rovněž přispět k řešení nepoměru mezi množstvím ekologicky obhospodařované půdy u nás, jejíž podíl (přes 11%) patří k nejvyšším v Evropě, a stále malou produkcí českých biopotravin. Od zvyšování informovanosti pedagogů, personálu školních jídelen i rodičů si slibovalo rovněž upevnění jejich vztahu k biorolníkům, což může napomoci vzniku nových odbytových míst pro lokální bioprodukcí, která tím může být postupně dokonce iniciována.

V tom smyslu se však podařilo učinit spíše první krůčky, neboť objednávky ze škol představují zatím pro dodavatele tržby až řádově nižší, než se očekávalo. Opatrnost v množství poptávaných surovin a potravin je však patrně dána nejen napnutějšími rozpočty škol v čase všeobecných úspor a škrťů a snahou nezdrazovat v tomto čase rodičům stravné dětí, nýbrž aktuálně i obavou z růstu cen potravin v důsledku změn ve výši DPH.

„Naší největší radostí z výsledků projektu je poznání, že tam, kde kolem školních kuchyní nechybí zápal pro věc a zájem rodičů, se biopotravinám na jídelničkách školáků daří i s přispěním projektu Bioškoly stále lépe,“ shrnuje O. Jiránek. „Naopak s politováním vidíme, že vůle dopřát dětem hodnotnější stravu nekulhá jen vinou všeobecného šetření financí - jedna či dvě zásilky biopotravin měsíčně při chytrém vedení, jak víme, rozpočty jídelen neohrozí - ale i vinou nezájmu či přehlížení důležitosti zdravější stravy kuchařkami a v rodinách. Nutnost výchovy pedagogů, personálu jídelen i dětí a veřejnosti na poli zdravějšího životního stylu a výživy tak volá po energičtějších podnětech nejen na poli oborové osvěty, ale i např. ze strany zřizovatelů škol či ministerstva školství, jejichž aktivnější podporu toho trendu postrádali všichni, kdo byli do projektu Bioškoly zapojeni.“

O. Jiránek pak uzavírá: „Naše firma by podle možností v zásobování vybraných škol biopotravinami ráda pokračovala. Věřím, že další z oboru se mohou přidat. Stále totiž tvrdíme, že gram prevence je lepší než kilogram léků. Civilizační choroby se rozvíjí již od dětství, mnozí mladí strádají i duševními problémy až závislostmi. Roli zdravé výživy zdůrazňuje stále více lékařů. Biopotraviny přinášejí přidanou hodnotu výživovou kvalitou, snížením rizika kontaminace toxickými látkami, posilováním ekologického cítění. BIO tak má budoucnost. S nadsázkou lze říct, že zdraví nejmladší generace a ekonomické přežití systému naší zdravotnické péče spočívají i v ruce hospodářek a kuchařek škol. Jak potvrzují i zkušenosti z Rakouska či Itálie, kde se ve školách i veřejném stravování lze setkat s výrazně vyššími podíly biostravy, bez další navazující spolupráce státu, subjektů z oboru školství i ekozemědělství zde ale výraznější pokrok nenastane.“

Poznatky ze zahraničí i z českých škol používajících biopotravinu představila dnes v Praze také **celostátní konference s názvem „Biopotravinu ve školním stravování - aktuální zkušenosti a výhled do budoucna.“** Byla určena všem cílovým i dalším zájmovým skupinám a navštívilo jí na 130 účastníků. Nabídla i workshopy pro pracovníky školních stravoven, kde byly řešeny finanční otázky, použití méně známých potravin (doplněné ukázkami vaření) i možnosti zásobování bioprodukty. Na konferenci představilo zkušenosti devět osobností z praxe, včetně dvou zahraničních, které seznámily přítomné se stavem používání biopotravin ve školách v Německu a v Rakousku. Nejpalčivější otázky pak přítomní probírali i v panelové diskusi. S výstupy jednání se lze seznámit na www.bioskoly.cz.

Pozn.:

Součástí projektu, umožňující jeho přesnější zacílení i případné pozdější využití školami a bioproducenty v dalších regionech ČR, bylo na počátku zadání rozsáhlého **průzkumu zájmu a případných bariér při zavádění biopotravin do školských stravovacích zařízení**. Tuto výzkumnou část projektu uskutečnila **agentura Factum Invenio**. Některé ze zjištěných postojů dotazovaných rodičů i zástupců škol představují slibná východiska. **Plných 61 % rodičů mělo např. za to, že by biopotravinu měly být součástí školních jídelniček a zhruba stejné procento rodičů bylo ochotných připlatit za stravu svých dětí 10 a více procent.** Je však třeba říci, že v čase průzkumu ještě na českou veřejnost a tedy ani na rodiče dětí plně nedopadly důsledky později akcelerující hospodářské krize.

(Podrobnější přehled vybraných výsledků průzkumu stejně jako seznam do projektu aktuálně zapojených škol lze najít na www.bioskoly.cz)

Projekt, probíhající od srpna 2009 do listopadu 2011, je financován z Programu ekologického zemědělství v souladu s jeho akčním plánem do roku 2010. Na uskutečnění projektu bylo vyčleněno 6,5 mil. Kč.
